

Információs szolgáltatások a mezőgazdaság számára

A szekcióülés témáját „a pénzszerzés művészeteként” értelmezve, ez nagyon is aktuális a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Központi Könyvtárának életében, mivel az egyetem vezetése több mint 800 ezer Ft bevételt írt elő nekünk ebben az évben.

Külön örültem a szekció elnöke felkérésének azért is, mert egy fejlesztésekről szóló minisztériumi megbeszélésen az egyik információs intézmény ismert munkatársa meghallván egyetemünk nevét, azt kérdezte: Kertészeti Egyetem? Ilyen is van, és hol van egyáltalán?

Talán másokban is felmerülhet ez a kérdés, ezért most megragadom az alkalmat, hogy néhány szóban bemutassam magunkat. *Dr. Entz Ferenc* (honvédtiszt-orvos) 1853-ban alapította meg a *Haszonkertészeket Képező Gyakorlati Tanintézetet*. Az intézmény 1876 óta működik mai helyén, a Ménési úton. Könyvtárát 1860-ban ugyancsak Entz Ferenc hozta létre – tanári könyvtárként, melynek állományába a kor követelményeinek megfelelően, főleg francia és német nyelvű műveket szereztek be.

1894-ben *Kertészeti Tanintézet* alakul az ekkor már állami tulajdonban lévő intézmény. A hallgatók 1896-ban hozták létre az *Ifjúsági Önképző és Segítő Egylet Könyvtárát*. 1919-ben már 3 ezer kötet könyvük és 20 bel- és külföldi folyóiratuk volt.

1939-től az intézmény *Magyar Királyi Kertészeti Akadémia*, majd 1943-tól *Magyar Királyi Kertészeti és Szőlészeti Főiskola* lett.

1945 és 1954 között az *Agrártudományi Egyetem Kert- és Szőlőgazdaságtudományi Karaként* működött. A könyvtár 1945 óta lett nyilvános.

1953-ban megalakult az önálló *Kertészeti és Szőlészeti Főiskola*, a könyvtár 1956-tól tudományos szakkönyvtári funkciót látott el. Az intézmény 1963-ban áttért a kétszakos képzésre; létrejött a termesztési és a kertépítészeti szak.

1968-ban alakul ki a *Kertészeti Egyetem*. Képzési profiljába a tartósipari mérnökképzés is belekerül. 1986-tól intézményünk teljes körű élelmiszeripari oktatást végez. Azóta nevezik *Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemnek*. Jelenleg 3 egyetemi, 2 főiskolai kar, 2 kutatóintézet, 1 kutatóállomás, 1 kísérleti üzem és a Szarvasi Arborétum tartozik hozzá.

Az egyetem könyvtára 1972-től országos tudományos szakkönyvtárként működik. Néhány jellemző adata: állománya 294 ezer kötet; 874 kurrens folyóirat-

cím; a nyitvatartási idő napi 10 óra, szombaton 3 óra; a beiratkozás díjtalan.

Használói részint az egyetem oktatóiból, kutatóiból, hallgatóiból, részint külső olvasókból rekrutálódnak. De kikből is áll a külső felhasználók köre? Nézzük először azokat, akik közvetlenül használják a könyvtárat:

- ▶ kutatók, más egyetemek, főiskolák oktatói, akik közül a legtöbben egyetemünkön végeztek;
- ▶ más egyetemek, illetve vidéki karaink hallgatói – pl. a BME hallgatói elsősorban a nálunk is meglévő jegyzeteiket és az élelmiszer-ipari vonatkozású dokumentumokat, a művészeti főiskolások a virágok képeit keresik stb.;
- ▶ kiskerttulajdonosok, kisvállalkozók;
- ▶ az egyetemünkön működő különböző egyesületek tagjai, így pl. Bonsai-klub. Könyvtárát is nálunk működteti a Kaktuszkedvelők klubja és a Kertbarátok Egyesülete.

A külső felhasználóktól eddig nem kértünk beiratkozási díjat, de elképzelhető, hogy gazdasági helyzetünk erre is rákényszerít minket.

A könyvtárközi kölcsönzés keretében érkező kérések 40%-a egyetemi és főiskolai könyvtárakból, 40%-a kutatóintézetekből, 20%-a közművelődési és vállalati könyvtárakból érkezik. A kérések 80%-a folyóiratcikk-másolatra, 20%-a könyvre irányul.

Bevételeink legnagyobb része az egyetem központi xeroxműhelyének működtetéséből ered. A hallgatók is szívesen jönnek hozzánk, mert azonnal és jó minőségben szolgáltatunk. Gyorstájékoztató szolgáltatásunk a kurrens folyóiratok tartalomjegyzékének másolatát kínálja belső és külső felhasználóinknak. A megrendelők által kiválasztott folyóiratokból, tehát „testre szabottan”, havonta állítjuk össze ezeket a jegyzékeket. Jelenleg még csak egy CD-ROM-ból, a *Food Science and Technology Abstracts*ból tudunk szolgáltatni, miközben öröm: egyre több külső felhasználó érdeklődik iránta.

A késedelmi díjak befolyásának mértékét jelentősen növelte és erősítette a számítógépes kölcsönzésre való áttérés.

Egyetemünkön a privatizációval kapcsolatban megindult a szaktanácsadói képzés, melyben könyvtárunk is részt vesz. Reméljük, hogy ennek kapcsán a vállalkozói réteg egyre inkább igénybe veszi szolgáltatásainkat, ezzel is növelve bevételeinket.